

Pracą i nauką
przyspieszymy realizację
programu odnowy
— stwierdza MKFN

Cena 30 gr

Nakład 102 710

GŁOS
WIELKOPOLSKI

CZY
TEL
NIK

Dziś
w numerze
„Nowy Świat“

Rok XII Wydanie AB

Poznań, sobota 3 XI 1956 r.

Nr 264 (3973)

Odezwa Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej Do klasy robotniczej do narodu polskiego!

Towarzysze! Obywatele!

Z OGROMNYM napięciem śledzi naród polski tragiczny bieg wypadków węgierskich. Całym sercem byliśmy zawsze po stronie robotników węgierskich i tych wszystkich którzy walczą z nimi o socjalistyczną demokrację, przeciwko siłom, pragnącym za wszelką cenę utrzymać na Węgrzech stary, znieprawiony przez lud, sposób rządzenia.

Kiedy w wyniku spłotu błędów doszło do starć zbrojnych — było kierownictwo Węgierskiej Partii Pracujących, zamiast wejść od razu i konsekwentnie na drogę rozwiązań zgodnych z interesem socjalizmu, z wola klasy robotniczej i większości narodu, wezwano na pomoc wojska radzieckie. Była to decyzja tragiczna w skutkach. Walki bratobójcze ogarnęły Budapeszt.

Ostatnio wydarzenia węgierskie weszły w nową, groźną fazę. Coraz wyraźniej biorą górę elementy reakcyjne. Podstawy ustroju socjalistycznego są zagrożone. W całym kraju szerzy się chaos i rozprężenie. Bandy reakcyjne dokonują samosądów i bestialsko mordują komunistów.

Polska klasa robotnicza i cały nasz naród z najgłębszą troską patrzy na ten rozwój wypadków. Siły reakcji, które pechaję Węgry do katastrofy, spotykają się w Polsce ze zdecydowanym potępieniem.

Nasza partia wierzy, że klasa robotnicza i maszy pracujące Węgier potrafią zjednoczyć się i odeprzeć zamachy.

Stoiśmy na stanowisku, że sprawa obrony i utrzymania

władzy ludowej i zdobyci socjalizmu na Węgrzech mogą rozstrzygnąć wewnętrzne siły ludu węgierskiego, z klasą robotniczą na czele, nie zaś interwencja z zewnątrz.

To stanowisko dyktują nam programowe i ideologiczne zasady naszej partii.

**TOWARZYSZE
I OBYWATELE!**

Inny był i jest rozwój wypadków u nas w Polsce.

Historyczny zwrot dokonany na VIII Plenum Komitetu Centralnego PZPR postawił przed partią i narodem nowy program, który nowe kierownictwo partii wcieliło w życie i wcielić będzie przy aktywnym udziale klasy robotniczej i całego narodu.

Jedność, spokój i rozwaga, jakie społeczeństwo polskie wykazało w przełomowych dniach VIII Plenum, pozwoliły nam ukształtować stosunki między Związkiem Radzieckim a Polską zarówno na płaszczyźnie państwowej, jak i partyjnej na zasadach suwerenności, równości praw i przyjaźni. Doniosły ten fakt stwarza podstawy do umocnienia sił socjalizmu, do umocnienia sojuszu polsko-radzieckiego.

Na mocy Układu Poczdamskiego stacjonują na terytorium Polski jednostki wojsk radzieckich, których zadaniem jest strzeżenie linii komunikacyjnych pomiędzy ZSRR a NRD. Dopóki nie zostanie zawarty traktat pokojowy z Niemcami, albo też dopóki nie nastąpi porozumienie czterech mocarstw w sprawie wycofania wszystkich wojsk okupacyjnych z całych Niemiec — dopóty pobyt tych jednostek radzieckich będzie konieczny. Jest to potrzebne i konieczne nie tylko ze względu na bezpieczeństwo Związku Radzieckiego, ale w jeszcze większym stopniu ze względu na nasze bezpieczeństwo i nienaruszalność naszych granic wobec zakusów niemieckiego militarysty. Wiadomo bowiem, że Związek Radziecki jest jak dotychczas, spośród czterech mocarstw, jedynym, które uznało i gwarantuje nasze granice zachodnie.

Rozmieszczenie, liczebność oraz wszelkie ruchy jednostek radzieckich w Polsce będą regulowane w porozumieniu z rządem polskim i za jego zgodą. W tych warunkach pobyt wojsk radzieckich na naszym terytorium w niczym nie będzie naruszać naszej suwerenności, w niczym nie będzie uszczuplać naszych praw do rządzenia się według własnego uznania, we własnym kraju.

Odzywają się tu i ówdzie głosy, domagające się wycofania jednostek armii radzieckiej z Polski. Kierownictwo partii podkreśla z całym naciskiem, że żądania takie w obecnej sytuacji międzynarodowej uderzają w najwyższe interesy naszego narodu i godzą w polską rację stanu.

**TOWARZYSZE
I OBYWATELE!**

W ostatnich dniach wzmożło się napięcie sytuacji międzynarodowej. Groźna sytuacja na Węgrzech, agresja anglo-francuska przeciwko Egiptowi stwa-

rzają poważne niebezpieczeństwo.

W takiej chwili szczególnie ważne jest zachowanie całkowitego spokoju, umacnianie spójności partii i jednoci społeczeństwa polskiego. W sytuacji kiedy próbują podnosić głos elementy reakcyjne, wysuwające prowokacyjne hasła, godzące w sojusz polsko-radziecki, kiedy tu i ówdzie zdarzają się nierozsądne, nieodpowiedzialne wystąpienia, klasa robotnicza i wszyscy świadomi obywatele winni im dać zdecydowany odpór w imię niepodległości kraju i zdobyci socjalizmu.

Dziś nie czas na manifestacje i wiece.

Spokój, dyscyplina, poczucie odpowiedzialności, skupienie się wokół kierownictwa partii i władzy ludowej dla realizacji naszej słusznej polityki w tym trudnym i przełomowym okresie, są najważniejszym nakazem chwili.

Stójcie czujnie na straży zdobytych VIII Plenum, przyjętych przez partię i cały naród.

Wymaga tego interes socjalizmu w Polsce.

Wymaga tego polska racja stanu.

**KOMITET CENTRALNY
POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ
PARTII ROBOTNICZEJ**

Pierwsze spotkanie z Budapesztem

(Samolotem od specjalnego wysłannika API)

Budapeszt 31. X.

Niech żyje Warszawa! — takie były pierwsze, naderwane z lotniska słowa, jakie usłyszeć piloci wielkiego srebrzystego samolotu „SPL-14“. Po-

Faszyzm nie ma szans

(Dalekopisem z Budapesztu)

Budapeszt, dnia 1 listopada

W czwartek sytuacja w stolicy Węgier kształtowała się na ogół spokojnie, tylko kolportowane od czasu do czasu wiadomości o ruchach wojsk radzieckich na terytorium Węgier wywoływały niekiedy podniecenie. Wiele komitetów rewolucyjnych przejawia żywą działalność polityczną, co budzi nadzieję, iż porządek zostanie wkrótce przywrócony, a zwłaszcza że skończą się samosądy, które miały miejsce minionej nocy. Powstańcy bardzo się o to troszczyli i wskazują, że najsłabszym — ich zdaniem — czynnikiem uspokojenia, byłoby wycofanie wojsk radzieckich z okolic Budapesztu.

Jeśli chodzi o ocenę stanowisk poszczególnych partii i ugrupowań politycznych, to należałoby zachować dużą ostrożność, ponieważ po wystąpieniu w atmosferze wielkiego naradowego i rewolucyjnego patosu. W takich warunkach trudno po wiedzieć o jakimkolwiek ugrupowaniu, że jest ono reakcyjne. Hasła tego typu nie mają tu żadnej szansy na zdobycie popularności i aprobaty.

Obecny masowy ruch patriotyczny no-rewolucyjny jest niewątpliwie skierowany przeciwko stosunkom politycznym, panującym dotychczas, ale nie neguje on podstawowego osiągnięcia, jakim jest socjalistyczna własność środków produkcji i podział ziemi między chłopów. Jest to zarazem ruch, który ma wybitnie antyfaszystowskie oblicze. Niewątpliwie pozwolił on powstańcom, których ogromna większość stanowią robotnicy i rewolucyjna młodzież, przeciwstawić się wszelkim próbom zepchnięcia ruchu naradowo-rewolucyjnego w kierunku jakiegokolwiek faszystyzacji kraju.

Marian BIELICKI

Święto Zmarłych

Zagubiony wśród drzew obelisk, u-brany zielenią świerku, kwiatów i białoczerwonymi chorągiewkami. „Tu ginęli w roku 1939—1940 rozstrzelani przez zbirów hitlerowskich Patrioci — Polacy“ — głosi wyryty napis. Pomiędzy bohaterstwa zagubiony w gęstwinie, ale nie zapomniany. Jakżeż serdeczny dowód pamięci o zamordowanych, stanowią te skromne wieńca kwiatów, świeczki i znicze. Pamiętajmy o nich nie tylko w dniu Święta Zmarłych.

Święto Zmarłych. Takie, jak co roku, a jednak inne. Nie dla tego, że wypadło w mroźnym, pogodnym dniu, pozbawionym tradycyjnej listopadowej mżawki. Inne, bo wywarły na nim piętno ostatnie niezapomniane wydarzenia.

Tak, jak od wielu lat, 1 listopada ulice Poznania zapęłniały grupy ludzi. Z wieńcami i kwiatami śpieszą na cmentarze złożyć hołd pamięci najbliższych; krewnych, znajomych i

tych, którzy zginęli walcząc o wolność i sprawiedliwość.

Tramwaje przepełnione, choć MPK na trasach wiodących ku cmentarzom wprowadziło dodatkowe wozy.

Cmentarz na Junikowie. Tu my ludzi. Na grobach kwiaty, świerkowe gałęzie, gdzieś migoczą świeczki, których ilość wzrasta w miarę zapadającego zmroku. Nad mogiłami rodziny i znajomi zmarłych. Po grażeni w zadumie i bólu.

Cmentarz Bohaterów na stokach Cytadeli. Przed obeliskiem wieńce z napisami: „Czesć pamięci poległych za wolność i demokrację“. Tu spoczywają m. in. poznaniacy, którzy w lutym 1945 r. szturmowali Cytadelę oraz polegli w II wojnie światowej żołnierze radzieccy i angielscy. Ktoś obok mnie z trudem sylabizuje napis na nagrobku: „Flying officer, B. S. Tasker, Royal Australian Air Force, 9th February 1945, age 20“. Ludzi tu mało, a groby przeważnie zaniedbane. Tylko na niektórych zatknęto białoczerwone chorągiewki.

Uniwersytet im. A. Mickiewicza. Na budynku transparent: „Poznań — Węgrom“ oraz flagi polska i węgierska. Przed Uniwersyteciem skryżka, na której umieszczono przywrócony niedawno narodowy herb Madziarów z czasów Kossutha. Obok znicze, zapalone dla uczczenia poległych węgierskich powstańców. Na honorowej warcie studenci WSR. Co chwila podchodzą ludzie. Kobiety, mężczyźni, dzieci. Przedstawiciele wszystkich warstw i środowisk. Każdy składa do skrzynki pieniężny datkę. W drodze kwestując od 15 do 22 studenci zebrali ponad 9 tysięcy złotych.

Wzruszający objaw. Ludziom wcale się przecież nie przelewa, a potrafią zrozumieć tragedię węgierskiego narodu. To jeszcze jedno radosne zjawisko ostatnich dni, świadczące, że ponure czasy stalinizmu nie dołowały nas zdeprawować. Poznaniakom są te sprawy szczególnie bliskie.

Oto groby poległych 28 czerwca. Znajdują się niemal na wszystkich poznańskich cmentarzach. Na junikowskim cmentarzu odnajdujemy kilka takich mogił. Czytamy: „Tu spoczywa w Bogu nasz ukochany syn i brat sp. Wiesław Kuźniński, ur. 24. VI. 1940, zmarły tragiczną śmiercią 28. VI. 1956.“ Obok widnieją takie same daty zgonu i nazwiska: Czesław Milanowski, Feliks Niemczewski.

Nie doczekali naszych dni. M. Ł.

Otwarta sprzedaż maszyn rolniczych

Woj. Zarząd Rolnictwa podaje do wiadomości, że w najbliższych dniach przystąpi do sprzedaży maszyn i narzędzi rolniczych znajdujących się w G. O. M. Maszyny i narzędzia te mogą nabywać spółdzielnie produkcyjne, zespoły i spółki chłopskie, oraz chłopcy indywidualni.

Zgłoszenia o kupno należy składać do urzędów powiatowych lub powiatowych zarządów rolniczych.

Komunikat

Plenum KW w Poznaniu, odbyte w dniach 29—30 ub. mies., postanowiło w okresie najbliższych 6 tygodni przeprowadzić wybory do władz partyjnych od podstawowych organizacji partyjnych do KW włącznie.

Konferencja wojewódzka odbędzie się w połowie grudnia br.

Opinia światowa potępia agresję Izraela, Anglii i Francji

Nadzwyczajna sesja Zgromadzenia Ogólnego NZ

NOWY JORK (PAP)

Opinia publiczna na całym świecie zdecydowanie potępia agresję Izraela przeciwko Egipcjom, jak również inwazję W. Brytanii i Francji.

W nocy z soboty na czwartek na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa rozpatrywano wniosek jugosłowiański w sprawie zwolnienia sesji nadzwyczajnej Zgromadzenia Ogólnego w związku z agresją ze strony Izraela, Francji i W. Brytanii wobec Egiptu.

Motywuje swój wniosek — przedstawiciel Jugosławii — Brilej podkreślił, że napaść Anglii i Francji na Egipt stała się faktem dokonanym. Celem obu tych państw jest rozwiązanie problemu sueskiego siłą. Za wnioskiem jugosłowiańskim wypowiedział się także delegat Iranu — Entezam, Związku Radzieckiego — Sobolew i USA — Lodge. Z gwałtowną opozycją wystąpili natomiast przedstawiciele Francji i Anglii — Guirgaud oraz Dixon. Po półgodzinnej przerwie posiedzenie rady wznowiono i poddano głosowaniu wniosek jugosłowiański. Został on zatwierdzony 7 głosami przeciwko 2 (Anglia i Francja), przy 2 wstrzymujących się (Australia i Belgia).

Sesja nadzwyczajna Zgromadzenia Ogólnego rozpoczęła się w czwartek o godz. 23 czasu środkowo-europejskiego.

Depesza Sekretariatu SRP do ONZ

WIEDŃ (PAP)

Sekretariat Światowej Rady Pokoju przesłał do komitetów obrońców pokoju Egiptu i Izraela tekst depeszy, którą wyśłano 31 października br. do Organizacji Narodów Zjednoczonych:

Światowa Rada Pokoju — czytamy w depeszy — wyraża zaniepokojenie opinii publicznej z powodu nagłego zaostrenia sytuacji na Bliskim i Środkowym Wschodzie.

Zaniepokojenie to jest tym większe, że narodziły się podstawy, by spodziewać się dalszego zaostrzenia napięcia międzynarodowego, czego pozytywne skutki miały one możliwość ocenić w ciągu 2 lat.

Poważne wysiłki, a przede wszystkim wysiłki Organizacji Narodów Zjednoczonych, budziły nadzieje na pokojowe uregulowanie sytuacji na Bliskim Wschodzie, jak również uregulowanie sprawy sueskiej. Użycie siły wobec Egiptu może wywołać wojnę, której skutków i rozmiarów nie można nawet przewidzieć.

Światowa Rada Pokoju domaga się od Organizacji Narodów Zjednoczonych użycia całego swego autorytetu, aby położyć kres działaniom wojennym i zdecydowanie wezwać państwa zainteresowane do uregulowania sporów drogą rokowań.

Światowa Rada Pokoju wszelkimi siłami poprze inicjatywę Organizacji Narodów Zjednoczonych, zmierzającą do zaprzestania działań wojennych i do rokowań.

Sekretariat Światowej Rady Pokoju zwołuje na dzień 3 listopada br. nadzwyczajną sesję posiedzenia Biura SRP.

MOSKWA (PAP)

Agencja TASS ogłosiła oświadczenie rządu radzieckiego w sprawie agresji zbrojnej przeciwko Egipcjom.

W oświadczeniu tym rząd Związku Radzieckiego zdecydowanie potępia agresywne działania rządów: Anglii, Francji i Izraela wobec Egiptu.

Rząd radziecki uważa, iż Rada Bezpieczeństwa NZ w imię utrzymania pokoju i spokoju w rejonie Bliskiego i Środkowego Wschodu, powinna podjąć natychmiastowe kroki w celu położenia kresu interwencji Anglii, Francji i Izraela w Egipcie oraz w celu niezwłocznego wycofania wojsk interwentów z terytorium Egiptu.

NOWY JORK

Prezydent Eisenhower wygłosił w środę wieczorem przemówienie transmitowane przez telewizję, w którym oświadczył stanowisko rządu USA wobec sytuacji, jaka powstała na Bliskim Wschodzie.

Prezydent stwierdził, że „zbrojny atak W. Brytanii i Francji przeciwko Egipcjom podjęty został niesłusznie, nie uważamy bowiem posługiwania się siłą za rozsądny i właściwy sposób rozwiązywania sporów narodowych”.

DELHI

W środę wieczorem premier Indii Nehru złożył oświadcze-

nie na temat akcji francusko-brytyjskiej przeciwko Egipcjom.

Premier Nehru podkreślił, że agresja Izraela oraz inwazja angielsko-francuska na Egipt są wyrażeniem pogwałcenia Karty NZ i są całkowicie sprzeczne z zasadami konferencji w Bandungu.

Nehru wyraził nadzieję, że solidarna akcja Narodów Zjednoczonych przyczyni się do wycofania obcych wojsk z terytorium Egiptu.

BELGRAD

Prasa jugosłowiańska opublikowała oświadczenie rządu FLRJ w związku z interwencją angielsko-francuską przeciwko Egipcjom. Oświadczenie to stwierdza:

Cały naród jugosłowiański i rząd FLRJ są głęboko wstrząśnięte i oburzone agresją angielsko-francuską przeciwko Egipcjom i bombardowaniem Kairu. W imieniu na rodów Jugosławii rząd FLRJ wyraża sympatię narodowi i rządowi egipskiemu.

Rząd jugosłowiański wyraża nadzieję, iż wszystkie narody świata i ich rządy potępią agresję oraz wspólnymi wysiłkami położyć jej kres.

DZAKARTA

Premier Indonezji Sastroamidjojo wystosował 31 października depeszę do premierów „krajów Colombo” (Indie, Pakistan, Burma i Ceylon — red.) w sprawie agresji przeciwko Egipcjom.

Przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych scharakteryzował napaść Anglii i Francji na Egipt jako „jawną agresję”.

Minister spraw zagranicznych Indonezji Abdugani oświadczył, że rząd indonezyjski nie zawaha się w podjęciu zdecydowanych kroków przeciwko interwencji angielsko-

NASSER:

Będziemy walczyć ze wszystkich sił

RZYM (PAP)

Jak donoszą z Kairu, prezydent Egiptu — Nasser wygłosił w czwartek przemówienie radiowe, w którym oświadczył m. in., że Egipt nie zgodzi się nigdy na okupację przez Anglię i Francję części swego terytorium. Będziemy walczyć w obronie honoru, wolności i godności naszego narodu. Będziemy walczyć i walczyć, ale się nie poddamy. Dziś rozpoczyna się nowa era w historii Egiptu.

NOWY JORK (PAP)

Agencja Associated Press donosi, że prezydent Nasser proklamował w czwartek stan wojenny w całym Egipcie. Jednocześnie objął on funkcje generalnego gubernatora wojskowego Egiptu.

Sekretarz generalny ONZ zgłosił dymisję

NOWY JORK (PAP)

Na wstępie posiedzenia Rady Bezpieczeństwa, które rozpoczęło się w środę wieczorem sekretarz gener. ONZ — Hammarskjöld oświadczył, że nie widzi możliwości dalszego pełnienia obowiązków sekretarza generalnego ONZ, skoro niektórzy członkowie tej organizacji ignorują jego wysiłki dla utrzymania pokoju na Bliskim Wschodzie, a tym samym uniemożliwiają pełnienie obowiązków związanych ze stanowiskiem sekretarza generalnego ONZ. W kuliurach ONZ oświadczenie Hammarskjölda wywołało ogromne wrażenie, albowiem jest ono protestem przeciwko jednostronnej akcji W. Brytanii i Francji na Bliskim Wschodzie.

francuskiej w Egipcie. Abdugani dodał: rząd indonezyjski uważa, iż bezpieczeństwo Egiptu jest bezpieczeństwem Indonezji.

RZYM

Rząd włoski zwrócił się do rządów W. Brytanii i Francji oraz innych państw, aby uczyniły wszystko co w ich mocy w celu osiągnięcia porozumienia i zakończenia działań wojennych na Bliskim Wschodzie.

OTTAWA

Minister spraw zagranicznych Kanady Pearson oświadczył, iż rząd jego wyraża ubolewanie, że W. Brytanii i Francja wystosowały do Egiptu ultimatum i poparły je siłą.

PEKIN

Rząd Chińskiej Republiki Ludowej opublikował komunikat, w którym potępia agresywną akcję rządów Francji i Anglii i wyraża zdecydowane poparcie dla narodu egipskiego.

Działania wojenne na Bliskim Wschodzie Francusko - brytyjska inwazja powietrzna i morska Walki izraelsko - egipskie

LONDYN (PAP)

Jak wynika z doniesień Agencji Reutera, brytyjskie i francuskie bombowce odrzutowe atakują od kilkunastu godzin lotniska i inne obiekty wojskowe w Egipcie.

Kwatera główna wojsk angielsko-francuskich na Cyprze ogłosiła komunikat stwierdzający, że „lotnictwo sojuszników dokonuje w dalszym ciągu ataków na lotniska wojskowe w delcie Nilu i w strefie Kanału Sueskiego”.

Jak wynika dalej z doniesień Agencji Reutera, pierwszy atak dokonany brytyjskie bombowce typu „Canberra” we wtorek wieczorem w kilka minut po złożeniu przez premiera Edena oświadczenia w Izbie Gmin, że Egipt odrzucił ultimatum.

Radio Kair podało, że obiektami brytyjsko-francuskich bombardowań były: Port Said, Ismailia, Suez, Kair i Aleksandria.

W czwartek rano do akcji przeciwko Egipcjom wprowadzone zostały lotniskowce brytyjskie i francuskie, zarówno na Morzu Śródziemnym, jak i na Morzu Czerwonym.

Dowództwo naczelne wojsk egipskich podało do wiadomości w czwartek o godzinie 14, że samoloty brytyjskie i francuskie zatopili fregatę egipską „Akka” w strefie Kanału Sueskiego.

W związku z tym wszelki ruch na Kanale został przerwany.

PARYŻ (PAP)

Jak donosi z Tel-Awivu agencja France Presse, komunikat, ogłoszony przez dowództwo naczelne

Cały kraj spieszy z pomocą ludności Węgier

WARSZAWA (PAP)

Zainicjowana spontanicznie przez społeczeństwo polskie akcja pomocy materialnej dla ludności węgierskiej dotkniętej tragicznymi skutkami walk — rozszerza się coraz bardziej. Z całego kraju napływają zgłoszenia darów pieniężnych, żywnościowych oraz leków. Do wojezdziłskich stacji krwiodawstwa zgłasza się tak wielka liczba osób, że ich personel pracuje bez wytchnienia, nie opuszczając prawie gmachów stacji.

Prezydium ZG ZMP postanowiło przyjąć 70 młodych rannych Węgrów na rekonwalescencję do domu wypoczynkowego ZMP „Czajka” w Zakopanem. Polskie Linie Lotnicze „Lot” zgodziły się chętnie użyć miejsca dla przewozu rannych w samolotach, które obecnie przewożą leki i inne materiały na Węgry. Ponadto prezydium ZG ZMP prześlało na konto PCK kwotę 300.000 zł przeznaczając ją na zakup leków i żywności dla rannych i dzieci.

Polski Czerwony Krzyż wysłał do dnia 31 października na Węgry 8 samolotów z krwią konserwowaną, plazmą, lekami i środkami opatrunkowymi.

wojsk izraelskich stwierdza, że „na Półwyspie Synajskim akcja rozwija się planowo; wojska nasze rozszerzyły kontrolowany przez siebie obszar”.

NOWY JORK (PAP)

Agencja Associated Press donosi z Jerozolimy, powołując się na izraelskie koła rządowe, że wojska Izraela walczą na Półwyspie Synajskim z dwiema dywizjami wojsk egipskich.

Silne oddziały izraelskie atakują ważny węzeł drogowy Abu Ogella, położony w odległości około 25 km od granicy izraelsko-egipskiej na drodze wiodącej do Ismailii.

LONDYN (PAP)

Brytyjskie ministerstwo lotnictwa podało do wiadomości, że w dniu 1 listopada br. myśliwce brytyjskie i francuskie zestrzeliły 14 samolotów egipskich, nie ponosząc strat.

KAIR (PAP)

Dowództwo naczelne wojsk egipskich ogłosiło komunikat stwierdzający, że walki z wojskami izraelskimi toczyły się w dniu 1 listopada br. pomiędzy El Aują i Abu Ogellą wzdłuż głównej szosy prowadzącej od granicy do Ismailii. Komunikat podkreśla, że wojska izraelskie atakowały dwukrotnie, lecz bezskutecznie stanowiska egipskie. Wojska nieprzyjacielskie poniosły poważne straty. Bombowce egipskie w nocy z soboty na czwartek atakowały lotniska izraelskie.

Szczera rozmowa

Z uczuciem wielkiej radości i z całym wieloletnim doświadczeniem należałoby deklarację rządu ZSRR o podstawach rozwoju i dalszego umacniania przyjaźni i współpracy między Związkiem Radzieckim a innymi państwami socjalistycznymi. Deklaracja ta stanowi bowiem ogromnie ważny dokument, umożliwiający położenie kresu zadrażnieniom, mającym źródło najczęściej we wzajemnym niezrozumieniu lub w błędach przeszłości. Deklaracja rozprasza duszną atmosferę nieporozumień, i zadaje cios wrogiemu socjalizmowi, który nie ma poświadczeń i poświęcać siły i środków na zerwanie sojuszu i skłócenie wzajemne państw socjalistycznych. W sposób bowiem jasny i bez niedomówień, deklaracja dotyka najważniejszych problemów wzajemnych stosunków państw.

„Kraje wielkiej wspólnoty narodów socjalistycznych — czytamy w deklaracji — zjednoczone wspólnymi idealnymi zbudowania społeczeństwa socjalistycznego oraz zasadami międzynarodowego proletariackiego, mogą kształtować swe stosunki wzajemnie nie jedynie na zasadach całkowitego równoprawienia, poszanowania integralności terytorialnej, niezależności państwowej i suwerenności, niemniej także w sprawy wewnętrzne.”

Tak pojęte zasady, są w pełni zgodne z życzeniami narodu polskiego, są zgodne z uchwałami VIII Plenum naszej partii, są również zgodne z życzeniami narodu węgierskiego i z oświadczeniami jego czołowych przywódców.

Deklaracja wyraża gotowość rządu radzieckiego do rozpatrzenia wspólnie z rządem krajów demokracji ludowej kroków, zapewniających dalszy rozwój i umocnienie wzajemnych stosunków gospodarczych. Ma to na celu usunięcie jakichkolwiek możliwości naruszenia zasady wzajemnych korzyści i równoprawienia w stosunkach gospodarczych.

Równocześnie załatwiona zostaje sprawa radzieckich doradców, specjalistów-inżynierów, agronomów, uczonych i doradców wojskowych. Ponieważ obecnie kraje demokracji ludowej posiadają już swe własne wykwalifikowane kadry specjalistów, rząd radziecki gotów jest wspólnie z zainteresowanymi państwami rozpatrzyć celowość dalszego ich pobytu w krajach demokracji ludowej. O sprawie tej ostatnio dużo mówiono w Polsce. Siusne posunięcia, które już — w porozumieniu z rządem radzieckim — zostały u nas dokonane, uzyskały obecnie potwierdzenie w sformułowanych radzieckiej deklaracji rządowej.

Trzecim, zasadniczym problemem, jaki omawia rząd radziecki w swej deklaracji, są sprawy dziejnych wojewsk. Podstawą wzajemnych stosunków między Związkiem Radzieckim a krajami demokracji ludowej jest w tej dziedzinie Układ Warszawski. Zgodnie z jego postanowieniami oraz zgodzie z porozumieniami międzynarodowymi, jednostki Armii Radzieckiej znajdują się na Węgrzech i w Rumunii. Również na mocy Układu Warszawskiego oraz Układu Poczdamskiego, oddziały radzieckie stacjonują na terytorium Polski. Obecnie — jak stwierdza deklaracja — rząd radziecki gotów jest rozpatrzyć z krajami — sygnatariuszami Układu Warszawskiego sprawę wojsk radzieckich, znajdujących się na terytorium wymienionych krajów.

Wszystkie oświadczenia, zawarte w deklaracji, cała jej treść, jak i przebiegający z niej duch, świadczy, że nasi radzieccy przyjaciele, realizując postanowienia XX Zjazdu KPZR, potrafili przełamać nawarstwienia błędów, które złą przysługę oddawały sprawie umocnienia przyjaźni i współpracy między krajami naszego socjalistycznego obozu. Otwiera to drogę do jak najlepszego ułożenia wzajemnych stosunków, tak niezbędnych w rodzinie bratnich narodów.

Fakt, że można szczerze, serdecznie, naprawdę po przyjacielu wyliczyć do siebie rękę, uścisnąć i porozumiewać z wzajemną wiarą i wzajemnym zrozumieniem — jest dla chwili obecnej niezmiernie ważny. Napawa on otuchą, napina wiarę w lepsze jutro całej naszej — związanej przecież wspólnie — wspólnoty i kroczącej — choć nieco różnymi drogami — lecz do jednego celu — socjalistycznej rodziny.

ONZ na wirażu

Dymisja sekretarza generalnego ONZ Hammarskjölda oznacza coś o wiele bardziej doniosłego, niż tylko demonstracyjną gest wysokiego urzędnika tej organizacji międzynarodowej. Dymisja ta jest nie tylko wyrazem protestu przeciwko jednostronnej akcji Wielkiej Brytanii i Francji, które dopuściły się agresji przeciwko Egipcjom. Ustąpienie Hammarskjölda jest bezpośrednim następstwem, a jednocześnie przejawem poważnego kryzysu jaki przeżywa w tych dniach Organizacja Narodów Zjednoczonych.

Decyzja Hammarskjölda wywołała w dyplomatycznych kuliurach ONZ piorunujące wrażenie. Lecz po chwili zastanowienia można dojść do wniosku, że decyzja ta należała właściwie oczekiwać.

Przypominając sobie spotkanie warszawskich dziennikarzy z sekretarzem generalnym ONZ podczas jego wizyty w Warszawie przy końcu czerwca br. Wskazywał on wtedy na poważne trudności, które stoją jeszcze na przeszkodzie do całkowitej normalizacji stosunków na Bliskim Wschodzie, mówił o źródłach napięcia w stosunkach arabsko-izraelskich i planował swoją następną podróż na Bliski Wschód w pokojowej misji. Zrobił wtedy na mnie wrażenie nie tylko znakomicie zorientowanego we wszystkich zagadnieniach międzynarodowych dyplomaty, lecz także człowieka dobrej woli, wierzącego w realną, konstruktywną działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Dziś w jego oświadczeniu o dymisji brzmiał ton gorzkości. Niewątpliwie trudno jest sekretarzowi generalnemu ONZ przyjąć do wiadomości fakt, że dwa wielkie mocarstwa naruszyły pokój. Jak wiadomo właśnie wielkie mocarstwa zgo dnie z Kartą Narodów Zjednoczonych mają szczególny obowiązek stania na straży pokoju światowego.

Rada Bezpieczeństwa, w której tak ważna rola należy właśnie do wielkich mocarstw przeżywa w związku z tym niezwykle ostry kryzys.

Otwarcie trzeba stwierdzić, że w dniach gdy działalność Rady Bezpieczeństwa powinna przynieść efektywne wyniki w postaci zahamowania agresji organ ten jest paraliżowany przez weto dwóch wielkich mocarstw: Anglii i Francji.

Oficjalny komunikat wydany przez brytyjskie ministerstwo obrony stwierdza, że dnia 31 października br. wyraża uczucia chyba najlepiej.

Na mijanych domach powiewają żałobne chorągwie. Budynki zieją pustymi oczodolami rozbitych okien i otworami po pociskach. Wokół zniszczenia „normalnej” wojny.

Tak jest pod Budapesztem — na drodze wiodącej z lotniska. Tak jest na przedmieściach i w centrum miasta. Zniszczenia są duże. W walkach używano czołgów, artylerii i broni maszynowej. Ulice pokryły się barykadami.

Koło niektórych otwartych sklepów żywnościowych, koło piekarni ciągną się długie kolejki.

(Ciąg dalszy ze str. 1)

ki ludzi. Należy podkreślić, że o ile można coś kupić, to tylko za pieniądze: forint nie stracił na wartości.

Na ulicach Budapesztu wiadać dużo uzbrojonych robotników. Powstańcy dokładnie legitymują podejrzanych przechodniów. Jednak jedno słowo — „Lengyel” — Polak otwiera na tychmiast dalszą drogę.

Powstańcy i ludność są bardzo zdyscyplinowani. Sklepy są zabezpieczone — gdzie jeszcze nie zdążyło tego uczynić na wystawach, za rozbitym szkłem, leżą towary — nieraz bardzo cenne. Nikt nie próbuje rabunku. W zabezpieczonych sklepach towary są spisane i znajdują się albo wewnątrz sklepów — albo też — przede wszystkim rzeczy cenniejsze na przechowaniu u dozorców.

Pomnik Stalina został zburzony. Opowiadają, że długie kolejki ustawiały się, aby przynajmniej raz uderzyć młotkiem w spiz obalonego pomnika. Było to emocjonalnym wyładowaniem się nastrojów po długim okresie, w którym rządzący odrywali się od narodu.

Skutki tego są tragiczne. W szpitalach znajdują się tysiące rannych. Dużo padło w walkach, ale ogromną ilość ofiar pociągnęła za sobą zbrodnica strzelanina do bezbronnym manifestantów.

Byłem w gmachu parlamentu. Olbrzymi, z przepychem urządzony gmach wygląda przerażająco. Pustka. Tylko w dwóch salach obraduje rząd, który ostatnio utworzył premier Imre Nagy.

Dokładnych informacji uzyskać prawie nie sposób. Co będzie dalej? Zapytany przeze mnie o to węgierski dziennikarz odpowiedział: „Zależy to od tego jak postąpi „góra” i od tego jak zareaguje na to „rod””.

K. Z.

dzielnika br. rozpoczęły się anglofrancuskie kombinowane operacje lotnicze i morskie pod wspólnym dowództwem przeciwko pozycjom egipskim w strefie Kanału Sueskiego. Ten komunikat oraz bomby spadające na Kair, Aleksandrię, Port Saidu, Suez i Ismailię są niezaprzeczalnymi dowodami agresji. Dziś nie ulega już żadnej wątpliwości, że oba mocarstwa zachodnie wykorzystują agresję Izraela, aby wprowadzić swe wojska do strefy Kanału Sueskiego.

W chwili gdy piszę te słowa radio Paryż nadało wiadomość, że wojska brytyjskie i francuskie zbliżają się do Kanału Sueskiego od strony M. Śródziemnego i od południa.

Na wniosek Jugosławii zbiera się dnia 2 listopada o godz. 11 nadzwyczajna sesja Zgromadzenia Ogólnego ONZ poświęcona sytuacji na Bliskim Wschodzie. Grupa państw azjatycko - afrykańskich przedstawi rezolucję w sprawie natychmiastowego zakończenia otwartej agresji na Bliskim Wschodzie.

Jakie rezultaty może przynieść nadzwyczajna sesja Zgromadzenia Ogólnego? Czy uda się ONZ efektywnie powstrzymać dalszy rozwój wojny na Bliskim Wschodzie?

Trudno dziś na te pytania nurtujące setki milionów ludzi odpowiedzieć coś konkretnego. Najbliższe dni przyniosą już może jakiegoś rezultatu. Niemniej przeto, już dziś można stwierdzić, że gwarancje, które po drugiej wojnie światowej miały zapewnić pokój, okazały się w praktyce niedostateczne. Potrzebny jest system, który by ewentualnego agresora stawiał w obliczu nieuchronnego bankructwa, i to tak, żeby wszczynanie kroków agresywnych oznaczało z góry czy stałe szaleństwo.

ONZ znajduje się dziś na trudnym i niebezpiecznym wirażu. Jeżeli jednak egzamin, przed którym stoi, wypadnie na jej korzyść, świat uczyni poważny krok ku trwałszemu niż dotychczas bezpieczeństwu. Jeżeli natomiast egzamin wypadnie ujemnie, ONZ niewątpliwie utraci ogromną część swego autorytetu i kto wie, czy kryzys ten wytrzyma. Wówczas na porządku dziennym polityki narodowej stanie sprawa praktyczniejszych i efektywniejszych niż dotychczas gwarancji pokoju. Zarówno dziś, jak i jutro, trudność polega na wypracowaniu systemu skutecznych i szybko działających kontraktów i sankcji.

Tadeusz ROJEK

Pierwsze spotkanie z Budapesztem

ki ludzi. Należy podkreślić, że o ile można coś kupić, to tylko za pieniądze: forint nie stracił na wartości.

Na ulicach Budapesztu wiadać dużo uzbrojonych robotników. Powstańcy dokładnie legitymują podejrzanych przechodniów. Jednak jedno słowo — „Lengyel” — Polak otwiera na tychmiast dalszą drogę.

Powstańcy i ludność są bardzo zdyscyplinowani. Sklepy są zabezpieczone — gdzie jeszcze nie zdążyło tego uczynić na wystawach, za rozbitym szkłem, leżą towary — nieraz bardzo cenne. Nikt nie próbuje rabunku. W zabezpieczonych sklepach towary są spisane i znajdują się albo wewnątrz sklepów — albo też — przede wszystkim rzeczy cenniejsze na przechowaniu u dozorców.

Pomnik Stalina został zburzony. Opowiadają, że długie kolejki ustawiały się, aby przynajmniej raz uderzyć młotkiem w spiz obalonego pomnika. Było to emocjonalnym wyładowaniem się nastrojów po długim okresie, w którym rządzący odrywali się od narodu.

Skutki tego są tragiczne. W szpitalach znajdują się tysiące rannych. Dużo padło w walkach, ale ogromną ilość ofiar pociągnęła za sobą zbrodnica strzelanina do bezbronnym manifestantów.

Byłem w gmachu parlamentu. Olbrzymi, z przepychem urządzony gmach wygląda przerażająco. Pustka. Tylko w dwóch salach obraduje rząd, który ostatnio utworzył premier Imre Nagy.

Dokładnych informacji uzyskać prawie nie sposób. Co będzie dalej? Zapytany przeze mnie o to węgierski dziennikarz odpowiedział: „Zależy to od tego jak postąpi „góra” i od tego jak zareaguje na to „rod””.

K. Z.

Z. RZEZUCHOWSKI

UCHWAŁA Plenum Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Poznaniu z dnia 30 października 1956 r.

W „Gazecie Poznańskiej” z dnia 2 bm. opublikowana została uchwała Plenum KW PZPR, którą poniżej drukujemy w całości.

I.

Plenum KW PZPR gorąco wita uchwały VIII Plenum KC i wybór na pierwszego sekretarza KC tow. Wiesława, stanowiący walne zwycięstwo rewolucyjnego nurtu, na naszej partii. Program działania zawarty w przemówieniu tow. Wiesława jest programem radykalnej przebudowy i świadczy niezbicie o tym, że stalinowski zwyczaj ideologicznej socjalizmu został na naszej ziemi, w łonie naszej partii, zstatecznie zdruzgotane.

Z uczuciem głębokiej dumy patrzymy na entuzjazm klasy robotniczej, na jej gotowość poparcia czynem nowej linii partii, na krzepnącą z dnia na dzień jedność całego polskiego narodu wokół partii; świadczy to bowiem niezbicie, że idea socjalizmu, oczyszczona od stalinowsko-beriońskiego kosmarnu, stała się ideą przewodnią dla całego narodu, ideą zwycięską. To uczucie dumy jest tym bardziej powszechne, że dzięki zwycięstwu w naszej partii prawdziwie rewolucyjnego nurtu, partia nasza, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza oraz kraj nasz i naród polski stają na czele historycznego procesu odrodzenia się ruchu robotniczego w skali międzynarodowej.

Wyrażamy więc najwyższe uznanie dla tow. Wiesława, którego nieugięta postawa, wierność ideom komunizmu, niezłomna wola i osobiste bohaterstwo przyczyniły się waleń do zwycięstwa leninowskiego ducha komunizmu. Plenum KW stwierdza z żalem, że w dniach poprzedzających VIII Plenum oraz w czasie samych jego obrad, w kulminacyjnym punkcie wymagań o nową linię partii organizacja poznańska i jej instancja kierownicza nie stanęła na wysokości zadania, nie stanęła — wzo-rem np. organizacji warszawskiej — na czele robotników i społeczeństwa w walce o nową myśl.

Biorąc pod uwagę fakt, że nie tylko egzekutywa KW, ale również instancja w jej plenarnym składzie jest odpowiedzialna za kierowanie całą organizacją partyjną województwa i za to, że organizacja poznańska wlokła się w ognie październikowych wydarzeń, Plenum uważa za konieczne zwołanie w najbliższym czasie zebrań sprawozdawczych wyborczych podstaw, organizacji part. powiatowych, miejskich konferencji sprawozdawczych wyborczych i wojewódzkiej konferencji sprawozdawczych wyborczych w celu dokonania wszechstronnej analizy sytuacji, błędów i zahamowań oraz wyboru nowych władz partyjnych.

Plenum KW stwierdza, że uchwały VIII Plenum KC stwarzają możliwość i dyktują potrzebę podniesienia kierowniczej roli partii w nowym okresie budownictwa socjalistycznego. Kierownicza rola partii wypływa i wpływać będzie coraz bardziej z przodownictwa, z zapasu, energii, ofiarności i konsekwencji jej członków w realizacji programu partii, z siły jej moralno-politycznej i ideologicznej oddziaływania, z tego, w jakim stopniu każda jej organizacja i instancja wyrażać będzie w swej codziennej działalności wolę, życzenia, dążenia mas, skupionych jak nigdy dotąd wokół PZPR i jej nowego kierownictwa z tow. Wiesławem na czele.

Plenum KW stwierdza, że stojące przed nami zadania umożliwiają i wymagają zmiany struktury aparatu partyjnego i znacznej jego redukcji. Plenum uważa, że już w najbliższym okresie ilość wydziałów w KW może być doprowadzona do czterech (prop., org., ekonom. i roln.) i zleca egzekutywie KW przedstawienie na najbliższym plenum odpowiednich wniosków i propozycji łącznie z propozycjami w sprawie aparatu KP/KM w oparciu o wnioski właściwych instancji. Zwolniamy z aparatu pracowników należy zapewnić pracę, możliwość uzupełnienia swego wykształcenia i zdobycia odpowiednich kwalifikacji zawodowych.

Plenum KW stwierdza zgodnie z uchwałą KC, że istnieje pilna potrzeba odnowienia treści i zmiany systemu pracy ideologicznej partii, która w obecnych warunkach nabiera szczególnej wagi i uzyskuje szczególnie szerokie możliwości rozwoju. Plenum KW uważa, że podstawowym miejscem i areną wychowania marksistowsko-leninowskiego winny stać się zebrania organizacji partyjnych, na których należy omawiać problematykę ideologiczną. Umożliwi to powiązanie pracy ideologicznej z praktyką, odciaży wielu członków partii od zbędnych zebrań, narad, zwiększy znaczenie, samodzielność i inicjatywę organizacji i instancji partyjnych.

Praca ideologiczna wojewódzkiej organizacji partyjnej winna się przede wszystkim koncentrować na zebraniach partyjnych, w lektoratach i samodzielnych studiach członków partii.

Plenum KW uważa w szczególności za celowe, aby począwszy od przyszłego roku szkolnego Międzywojewódzka Szkoła Partyjna została zlikwidowana. Plenum KW zwraca się do KC o zaprzestanie wydawania notatnika referenta i innych tego rodzaju wydawnictw, a zastąpienie ich biuletynem wewnątrzpartyjnym.

Plenum KW stwierdza, że organ KW „Gazeta Poznańska” nie stanęła na wysokości zadania, szczególnie w ostatnim okresie, że zajmowała często oportunistyczne stanowisko, że oderwała się od mas; stało się to w okresie procesów poznańskich. Odpowiedzialność za ten stan rzeczy ponosi w dużej mierze egzekutywa KW. Plenum solidaryzuje się z postulatami zawartymi w oświadczeniu pracowników redakcji, opublikowanym 29 października i zobowiązuje egzekutywę KW do rozpracowania odpowiednich wniosków i przedstawienia

Plenum do zatwierdzenia. Plenum przyjmuje rezygnację tow. Siemka ze stanowiska naczelnego redaktora i zwraca się do KC o odwołanie tow. Perłowskiego ze stanowiska zast. red. nac.

Plenum KW uważa, że członkowie WKWP winni być wybierani przez konferencje wyborcze, że część z nich powinna pracować nieetatowo, co niewątpliwie położy kres złym stalinowskim praktykom tego organu.

Plenum KW zwraca się do KC z wnioskiem o postawienie na Zjeździe sprawy pozbawienia podstawowych organizacji partyjnych w zakładach pracy i przedsiębiorstwach prawa kontroli administracji. Kontrola ta w gruncie rzeczy hamuje inicjatywę załóg i dyrekcji. Winna ona być zastąpiona pracą ideowo-polityczną wśród załóg i samorządów robotniczych.

Plenum KW uważa, że instancje i ich aparat winny zdecydowanie zaniechać drobiazgowej i administracyjnej ingerencji do pracy aparatu państwowego i gospodarczego, niezgodnej z zasadami ludowładztwa. Plenum KW zwraca się do KC z wnioskiem o zniesienie uchwały, mówiącej o zatwierdzaniu przez komitety partyjne obsady etatowej różnych stanowisk w aparacie państwowym i gospodarczym.

Plenum KW uważa za konieczne zacieśnienie sojusznictwa współpracy z ZSL i SD, dokonywanie częstej, szczerzej wymiany poglądów na aktualne problemy polityczne, gospodarcze i kulturalne.

Plenum wita z głębokim zadowoleniem zdrowy i rewolucyjny nurt wśród młodzieży, zwłaszcza młodzieży akademickiej i zobowiązuje organizacje i instancje partyjne do udzielania młodzieży wszechstronnej pomocy w walce o wykrystalizowanie się poglądów na rolę i charakter jej organizacji.

Przechylając się do opinii szerokich kręgów społeczeństwa, w tej liczbie pracowników organów bezpieczeństwa, Plenum KW zwraca się do KC z wnioskiem o gruntowną reorganizację tego aparatu.

Plenum KW wypowiada się zdecydowanie przeciwko wszelkim formom dyskryminacji narodowościowej i innej jako niezgodnym z duchem socjalizmu, poczuciem wolności, równości i sprawiedliwości.

Plenum KW wypowiada się zdecydowanie za unormowaniem stosunków Polski ze Związkiem Radzieckim oraz PZPR i KPZR na zasadach internacjonalizmu, przyjaźni, równości i suwerenności. W szczególności należy dokonać rewizji wszystkich umów między Polską a ZSRR w tych punktach, w których były one sprzeczne z zasadami internacjonalizmu i równości. Jednocześnie Plenum KW wzywa wszystkie organizacje partyjne i wszystkich ludzi pracy do stałego, rzeczowego wyjaśniania partyjnym i bezpartyjnym znaczenia sojuszu polsko-radzieckiego dla sprawy socjalizmu, dla sprawy niepodległości naszego kraju.

Z uznaniem i z uczuciem ulgi zarazem Plenum KW przyjęło ocenę wypadków poznańskich dokonanej przez tow. Wiesława, gdyż ocena ta, pokrywająca się ze zdaniem mas partyjnych i całego społeczeństwa Poznania — kładzie kres fałszywej sytuacji, w której odpowiedzialność za wypadki spychano niemal wyłącznie do geograficznych wymiarów Poznania i województwa — a poznańską organizację partyjną stawiano faktycznie w stan oskarżenia w oderwaniu od sytuacji w całym kraju. Nie przecząc temu, że i poznańska organizacja wraz z jej instancją kierowniczą mają swój udział w odpowiedzialności za wypadki czerwcowe, nie mogliśmy jednak pogodzić się z taką interpretacją polityczną, która masy pracujące Poznania stawiała w fałszywym świetle — toteż uważamy, że jedynie ocena dokonana przez tow. Wiesława daje realny i sprawiedliwy obraz wydarzeń.

Witając z radością pierwsze decyzje w kierunku zrehabilitowania uczestników poznańskich manifestacji, Plenum uważa, że jak najszybciej należy stworzyć dla tych posunąć podstawy prawne w postaci aktów ustawodawczych. Dotychczasowy sposób załatwiania tych spraw w drodze doradczych zarządzeń Generalnej Prokuratury z pominięciem zasad proceduralnych — sposób wynikający zresztą z konieczności natychmiastowego zadokumentowania czynami nowej interpretacji politycznej sprawy poznańskiej — może stworzyć pozory tymczasowości.

II.

Plenum ustala następujące najważniejsze zadania w poszczególnych dziedzinach życia województwa:

Plenum KW zwraca się do KC o przyspieszenie procesu decentralizacji, o zwiększenie uprawnień załóg w zarządzaniu zakładem. Komitet Wojewódzki winien również dążyć, by istniejące na naszym terenie Centralne Zarządy i Zjednoczenia prowadziły intensywne starania w kierunku usamodzielnienia zakładów. Dyrekcje dużych zakładów — np. ZISPO, POMET — zgodnie z życzeniem swych załóg winny prowadzić rozrachunek wewnątrzzakładowy, by w ten sposób usamodzielnić większe oddziały produkcyjne.

W celu zwiększenia udziału załóg w zarządzaniu zakładami i rozwoju lepszej i tańszej produkcji, konieczne jest stworzenie korzystniejszych bodźców ekonomicznych, przy jednoczesnym ustaleniu cen zgodnie z wymogami prawa wartości. Poważnym źródłem mogących przynieść załogom dodatkowe korzyści jest produkcja uboczna, dla rozwoju której istnieją warunki w większości naszych zakładów. O podziale zysku winny decydować załogi.

Podstawowym środkiem dla zwiększenia produkcji i podniesienia stopy życiowej narodu jest oddanie w ręce klasy robotniczej i in-

teligencji pracującej decyzji w sprawach swego zakładu. Instancje i organizacje partyjne winny z załogami fabryk przystąpić do wyboru samorządów robotniczych w zakładach, w których inicjatywa ta dojrzeła i istnieją korzystne warunki dla pomyślnej realizacji tego ruchu. Samorządy te wybrane przez załogi w pełni demokratycznych, tajnych wyborach, już w trakcie opracowania statutu samorządu robotniczego winny być w stałym kontakcie z dyrekcją i radą zakładową, by bez wiedzy i aprobaty samorządu nie decydowano o ważnych dla zakładu sprawach produkcyjnych, organizacyjnych i kadrowych. Należy szybko upowszechnić doświadczenia Poznańskich Zakładów Nawozów Fosforowych i Wielkopolskiej Fabryki Urządzeń Mechanicznych, które dokonały już wiele poczyną w kierunku usamodzielnienia zakładów i powołania samorządu robotniczego.

Instancje związkowe i administracje zakładów powinny poczynić energiczne starania o wykonanie wszystkich postulatów zawartych w zakładowych umowach zbiorowych, szczególnie punktów dotyczących poprawy warunków bytowo-socjalnych i remontów mieszkań załóg. Plenum KW uważa, że w najbliższym okresie czasu winny się odbyć na wszystkich szczeblach wybory do władz związkowych.

Wobec licznych sygnałów świadczących o niezrozumieniu i niedocenianiu sprawy rzemiosła, Plenum KW zobowiązuje instancje partyjne i zaleca radom narodowym udzielanie maksymalnej pomocy w rozwoju rzemiosła, szczególnie w tworzeniu na wsi i w małych miasteczkach nowych warsztatów rzemieślniczych. Plenum KW zwraca się do władz centralnych o poprawę zaopatrzenia materiałowego spółdzielczości pracy i rzemiosła indywidualnego, gdyż obecne zaopatrzenie, sięgające w najlepszym wypadku 30 proc. potrzeb, nie pozwala na wzrost produkcji i zwiększenie zatrudnienia.

Uchwały VIII Plenum KC wymagają od nas prawdziwego spojrzenia na obecną sytuację rolnictwa województwa poznańskiego. O ile w okresie lat 1945—1949 rolnictwo poznańskie w szybkim tempie odbudowywało się ze zniszczeń wojny — to w okresie późniejszym, a zwłaszcza w okresie lat 1951—1953, na skutek popełnionych błędów i wypaczeń nastąpiło zahamowanie a nawet cofnięcie i spadek produktywności gospodarstw rolnych. Począwszy od roku 1954 w wyniku realizacji uchwał IV i V Plenum KC zahamowany został dalszy spadek produktywności w rolnictwie. W ostatnim okresie dzięki właściwie zastosowanym bodźcom ekonomicznym osiągnięliśmy wzrost pogłowia, zwłaszcza trzody chlewnej i owiec, zahamowany został w zasadzie proces porzucania ziemi, większość spółdzielni produkcyjnych w województwie znacznie okrzepła.

Jest jednak w życiu wsi wiele problemów, które wymagają szybkiego rozwiązania. Do problemów tych należą m. in.:

1. Reorganizacja zarządzania rolnictwem:

a) W tym celu konsekwentnie należy kontynuować doświadczenia powiatów szamotulskiego, obornickiego i wągrowieckiego w zakresie skierowania bezpośrednio do wsi i spółdzielni produkcyjnych agro- i zootechników, śmiało przekazywania kompetencji ze szczebla centralnego i wojewódzkiego gromadzkim i powiatowym radom narodowym.

b) Przyspieszyć prace w kierunku usamodzielnienia gospodarstw PGR-owskich, tworzenia samorządów robotniczych w PGR-ach, likwidacji Ministerstwa, centralnych i wojewódzkich zarządów oraz zjednoczeń PGR, a w niedalekiej przyszłości i zespołów oraz podporządkowania tych usamodzielniających się gospodarstw terenowym radom narodowym.

c) Rozważyć sprawę zreorganizowania aparatu kontraktacji i skupu poprzez połączenie szeregu central zajmujących się kontraktacją i skupem, jak Centrala Nasienna, PZZ, COZH, CZ-HOW i skoncentrowanie akcji kontraktacyjnej w ręku gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

Plenum uważa za słuszne zlikwidowanie Ministerstwa Skupu i przekazanie jego kompetencji Ministerstwu Handlu i Przemysłu Spożywczego, a na szczeblu wojewódzkim i powiatowym — radom narodowym oraz rozwiązanie problemu swobodnego dysponowania nadwyżkami skupu przez terenowe rady narodowe.

d) Nawracając do starych tradycji spółdzielczości rolnictwa poznańskiego, należy przyspieszyć przejęcie skupu i przerobu mleka przez spółdzielczość chłopską.

2. Podniesienie poziomu produkcji gospodarki indywidualnej poprzez:

a) Przyspieszenie tempa klasyfikacji gleboznawczej, zakończenie jej w zasadzie do końca 1955 przy wykorzystaniu posiadanej przez poszczególne powiaty klasyfikacji gleboznawczej przedwojennej. Wniosek ten uzasadniamy szczególnie krzywdzącą klasyfikacją społeczną w naszym województwie, co wpłynęło na nadmierne obciążenie wsi świadczeniami.

b) Zrewidowanie obowiązującej w podatku gruntowym i obowiązkowych dostawach zbyt wysokiej progresji.

c) Dokonanie rozliczenia z tymi wszystkimi gospodarstwami, które w wyniku błędów i wypaczeń, a nierzadko łamania praworządności zostały doprowadzone do ruiny.

d) Zlikwidowanie gminnych ośrodków maszynowych. Posiadany przez nie park maszynowy należy sprzedać spółdzielniom produkcyjnym, zespołom maszynowym i indywidualnym chłopom.

e) Zniesienie dotychczas obowiązujących ograniczeń sprzedaży nawozów sztucznych w podziale na pulę wiosenną i jesienną i według grup gospodarstw. Rozprowadzenie całorocznej puli nawozów sztucznych, poza zabezpieczeniem ich dla celów kontraktacji, winno odbywać się w sprzedaży wolnorynkowej w oparciu o uzasadnione normy, które w najbliższym czasie winny być opracowane.

f) Znaczne zwiększenie przydziałów materiałów budowlanych dla wsi województwa poznańskiego, przydziału opału chłopom, zespołom wypału cegły i unieruchomionym dotychczas zakładom przemysłu rolnego, jak i zapewnienie minimum opału ludności zamieszkałej na wsi i w małych miasteczkach.

g) Należy w szerszym stopniu aniżeli dotychczas rozwijać rozmaite proste formy kooperacji, przy czym w celu ożywienia już istniejących zespołów należy zabezpieczyć potrzebne środki, jak np. maszyny, opał, materiały budowlane itp.

3. Umocnienie spółdzielni produkcyjnych poprzez:

a) umożliwienie im angażowania własnych agromów,

b) sprzedaż traktorów wraz z przyczepami i maszynami towarzyszącymi,

c) zapewnienie agregatu omlotowego w każdej spółdzielni produkcyjnej,

d) dalsze pogłębianie procesu rozwijania samorządności spółdzielców,

e) oparcie stosunków pomiędzy spółdzielniami produkcyjnymi a POM-ami na zasadach rentowności — co wymaga poważnego zredukowania personelu administracyjnego w POM-ach, zlikwidowania niektórych pozbawionych zaplecza POM-ów bądź ograniczenia ich do prac warsztatowo-remontowych,

f) zlikwidowanie spółdzielni, które nie prowadzą dotychczas zespołowej gospodarki oraz umożliwienie rozwijania się spółdzielniom słabym, nie posiadającym perspektyw umocnienia, przy czym rozwiązanie ich powinno nastąpić po pełnym rozliczeniu się z państwem.

4. W dotychczasowym systemie kierowania i zarządzania rolnictwem nie było warunków dla wykorzystania doświadczeń nauki. Ludzie kierujący rolnictwem nie zawsze liczyli się z głosami naukowców. Zmiany jakie zachodzą w naszym rolnictwie pozwoliły na nawiązanie pierwszych kontaktów praktyków z naukowcami.

Działające w Poznaniu silne środowisko naukowe o dużym dorobku pozwala na znacznie szersze formy współpracy. W tym celu Plenum KW zaleca wypracowanie tak przez aparat KW jak i Prezydium WRN form stałej współpracy ze środowiskiem naukowym oraz udostępnienie pracownikom nauki materiałów znajdujących się w urzędach i instytucjach.

Plenum Komitetu Wojewódzkiego zwraca się do wszystkich chłopów województwa poznańskiego z apelem, aby w chwili, gdy cały naród przystępuje do pracy nad poprawieniem stanu naszej gospodarki nie zapomnieli o swoich obowiązkach wobec kraju. Niech w pierwszym rzędzie przodujących chłopów w kraju nie zabraknie chłopu poznańskiego.

Biorąc pod uwagę znaczny udział inteligencji twórczej w procesie demokratyzacji w walce z dogmatyzmem i stalinowskimi praktykami, Plenum KW odcina się zdecydowanie od ujawnionych ostatnio gwałtownych nastrojów antyinteligencyjnych czy prób powąszenia klasy robotniczej z inteligencją. Historia uczy, że postępowo i partyjna inteligencja twórcza stała zawsze w pierwszym szeregu walk o wyzwolenie proletariatu, formowała naukowo jego ideologię i że wszelkie antyinteligencyjne tendencje służyły zawsze kontrrewolucji. Tylko jedność szeregów rewolucyjnych gwarantuje powodzenie w pracy nad ugruntowaniem zdobyczy VIII Plenum; dlatego też Plenum KW zobowiązuje nowo wybraną egzekutywę do strzeżenia tej jedności, do przeciwstawiania się próbom jej podważenia.

Plenum zobowiązuje także egzekutywę do zwrócenia baczonej uwagi na proces decentralizacji życia kulturalnego i naukowego i do zapewnienia takich rozwiązań tych problemów na terenie Poznania, które stworzą jak najlepsze warunki dla rozwoju myśli naukowej i twórczej w każdej dziedzinie twórczości. Czas przywrócić Poznaniowi utracone pozycje ośrodka przodującej myśli, czas odrobić spustoszenia powstałe w ubiegłym okresie. Instancja partyjna, jako polityczny gospodarz terenu z ramienia i woli klasy robotniczej musi odpowiedzialność za rozwój nauki i sztuki wziąć także i na swoje barki.

Plenum Komitetu Wojewódzkiego wzywa wszystkie organizacje partyjne do zdecydowanego łamania przeszkód na drodze demokratyzacji, do zdecydowanej walki z świadomymi i nieświadomymi zwolennikami antydemokratycznych tendencji.

Plenum wzywa jednocześnie wszystkich ludzi pracy, członków partii i bezpartyjnych do zachowania spokoju, rozważności do przeciwstawiania się wszelkim próbom podrywania autorytetu władzy ludowej i wykorzystania procesu demokratyzacji w interesach sprzecznym z dążeniami klasy robotniczej i narodu polskiego.

Żyjemy w trudnej sytuacji gospodarczej, skomplikowanej sytuacji międzynarodowej. Świadomi wagi obecnej chwili zespójmy nasze wysiłki w pracy nad ugruntowaniem socjalistycznej demokracji nad ulepszeniem naszego polskiego modelu socjalizmu, nad poprawą warunków życia narodu polskiego.

im. M. Kasprzaka
K-7-19